

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.7.2014
COM(2014) 446 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Keskkonnasäästliku tööhõive algatus.
Keskkonnasäästliku majanduse tööhõivepotentsiaali vallandamine**

1. Sissejuhatus

Strateegias „Euroopa 2020” tunnistatakse, et aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisel omab kesksel tähtsust üleminek keskkonnasäästlikule, vähese CO₂-heitega ja ressursitõhusale majandusele. Ebatõhus ressursikasutus, jätkusuutmatu surve keskkonnale ja kliimamuutused, samuti sotsiaalne tõrjutus ja ebavõrdsus ohustavad pikaajalist majanduskasvu ning juba aastaid on arutatud küsimust alternatiivsest majanduskasvu mudelist, mis hõlmaks enam kui SKP¹.

Selleks et kirjeldada majanduse struktuurimuutusi, mida põhjustavad eeskätt ressursside nappus, tehnoloogia muutumine ja innovatsioon, uued turud ning tööstuse ja tarbijate nõudlusstruktuuride muutused, kasutatakse *keskkonnasäästliku majanduskasvu* mudelit – selle all mõeldakse kasvu, mille tulemuseks on vähese CO₂-heitega, kliimamõjudele vastupidav ja ressursitõhus majandus². Ressursside, tooraine ja energia hinnad³ mõjutavad juba ettevõtete kulude struktuuri, kuna tärkava turumajandusega riikide tarbimise kasvu tõttu kasvab ka tulevikus ülemaailmne nõudlus nimetatud ressursside järele. Praegune lineaarne majandusmudel (ammutama-toodame-tarbime ja viskame minema) hakkab üha enam asenduma ringlusmudeliga, kus tänu materjalide säästmisele, taaskasutusele ja ringlussevõtule saadakse igast materjalitonnist, energiaühikust ja maatükist varasemast rohkem tulu ja lisandväärtust ning kus ressursitootlikkus määrab tulevase konkurentsivõime⁴.

Tööturu ja töötajate oskuste seisukohalt on keskkonnasäästlik majanduskasv nii probleem *kui ka* võimalus, ning oskused omakorda on sellist majanduskasvu võimaldavad põhitegurid. Üleminek toob kaasa põhjalikud muutused kogu majanduses ja selle paljudes sektorites: tekivad uued töökohad, osa töökohti kaob ja teiste iseloom muutub⁵. Seda arvestades on tähtis suurendada tööturumeetmete ja -vahendite sihipärasust ja kooskõlastatust, et luua keskkonnasäästliku tööhõive toetamiseks vajalikud tingimused, kaotada oskuste puudujäägid ja tööjõupuudus ning näha ette, kuidas muutub vajadus inimkapitali järele.

Komisjoni 2012. aasta tööhõivepaketi esitatakse töövõimalusterohke majanduse taastamise raamistik ning rõhutatakse vajadust arendada edasi tööturu abivahendeid ja välja selgitada vajalikud oskused, et toetada üleminekut keskkonnasäästlikule majandusele ning strateegia „Euroopa 2020” tööhõive-eesmärkide täitmist⁶.

Aastate 2013 ja 2014 majanduskasvu analüüsid rõhutati keskkonnasäästliku majanduse tööhõivepotentsiaali ja vajadust luua strateegilised raamistikud, milles tööturu- ja kutseoskuste poliitika toetaksid aktiivselt uute töökohtade loomist⁷. Samas on vaid üksikutel liikmesriikidel olemas keskkonnasäästlikku majanduskasvu ja tööhõivet ühendavad raamistikud, enamikus riikides on nende kahe käsitus seostamata ja killustatud⁸.

¹ KOM(2009)0433 (lõplik). Vt ka COM SWD(2013)303 (final) „SKPd täiendavate meetmete edusammud”.

² Vt nt OECD (2011), Keskkonnasäästliku majanduskasvu suunas; või ÜRO Keskkonnaprogramm (2011), Keskkonnasäästliku majanduse suunas.

³ Vt ka komisjoni teatised „Kliima- ja energiapoliitika raamistik ajavahemikuks 2020–2030” (COM(2014) 015 (final)) ja „Energiahinnad ja -kulud Euroopas” (COM(2014) 021 (final)).

⁴ Majanduse ringlusmudel. Euroopa jäätmeteta tootmise programm (COM (2014)...).

⁵ OECD (2012), Vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku tööhõivepotentsiaal; OECD (2012), OECD tööjõuturu-uuring 2012. Vt 4. peatükki „Mida tähendab keskkonnasäästlik majanduskasv töötajate ja tööturupoliitika jaoks. Esialgne hinnang”; ILO (2011), Keskkonnasäästlike töökohtade jaoks vajalikud oskused. Globaalne ülevaade.

⁶ Tööhõivesuunises nr 7 rõhutatakse, et liikmesriikidel tuleks kõigis valdkondades edendada uute töökohtade, sealhulgas keskkonnasäästlike töökohtade loomist.

⁷ COM(2013) 800 (final).

⁸ Ühise tööhõivearuande projekt (COM(2013) 801 (final)). Vt ka EÜ (2013), Keskkonnasäästliku tööhõive edendamine kogu kriisi kestel. Euroopa parimate tavade käsiraamat, EEO Review. Käsiraamatus tutvustatakse

Lisaks, nagu väidetakse seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis, sõltub keskkonnasäästliku majanduse kasvu- ja tööhõivepotentsiaali täielik vallandamine keskkonnategevuse integreerimise ja poliitika sidususe parandamisest, nii et toimuks liidu ja liikmesriikide tasandi valdkonnapoliitikate väljatöötamine ja elluviimine⁹. Euroopa ressursitõhususe platvorm (EREP) nimetas 2014. aastal samuti vajadust koostada laiahaardeline tööhõive, kutseoskuste ja hariduse keskkonnasõbralikumaks muutmise strateegia ning palus, et EL integreeriks jätkusuutlikkuse eesmärgid, määraks kindlaks üleminekut toetavad tööturu abivahendid, mobiliseeriks ELi rahastamise, toetaks kogemustevahetust, edendaks kaasamist ja teadlikkuse tõstmist ning tagaks majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames järeelmeetmete võtmise¹⁰.

Käesoleva teatise eesmärk on näidata, millised raamtingimused võimaldavad tööturu- ja kutseoskuste poliitika kaudu aktiivselt toetada keskkonnasäästliku majanduse tööhõivet ja töökohtade loomist. Selles tehakse ettepanekud sihipärasteks poliitikameetmeteks ja -vahenditeks, mille abil tagada tööhõive ja keskkonnakaitse tegevuskavade ühendamine ning aidata täita strateegia „Euroopa 2020” eesmärke.

2. Tööturu probleemid ja võimalused keskkonnasäästlikule majandusele üleminekul

Majandust sunnib keskkonnasõbralikumaks muutma pikaajaline ülemaailmne areng ressursinappuse ning energia- ja toorainehindade tõusu suunas, mida teravdab Euroopa kasvav sõltuvus nende ressursside impordist. Nende probleemide leevendamiseks on EL rakendanud mitmeid tegevuspoliitikaid ja strateegiaid, mille eesmärk on toetada üleminekut ressursitõhusale ja vähese CO₂-heitega majandusele ning samas tõsta ELi konkurentsivõimet. Neist üks tähtsamaid on 2020. aasta kliima- ja energiapakett, kus seatakse 2020. aastaks eesmärgid, mis tuleb täita kasvuhoonegaaside heite vähendamise, taastuvate energiaallikate kasutamise ja energiatõhususe tõstmise osas. Üldise arvamuse kohaselt kaasnevad eduka üleminekuga keskkonnasäästlikule ning ressursi- ja energiatõhusale majandusele muutused tööjõuturgudel. Selleks et struktuurseid muutusi paremini ette näha ja ohjata, tuleb mõista, kuidas mõjutab üleminek tööturgu¹¹.

Keskkonnakaupade ja -teenuste sektoris loodi isegi majanduskriisi ajal olulisel määral töökohti (mida sageli nimetatakse „rohelisteks töökohtadeks”). ELis kasvas selliste töökohtade arv aastatel 2002–2011 kolmelt miljonilt 4,2 miljonile, seejuures suurenes see arv majanduslanguse aastatel 20%¹².

Taastuvatest energiaallikatest energia tootmise, energiatõhususe, vee- ja jäätmemajanduse, õhukvaliteedi, bioloogilise mitmekesisuse taastamise ja säilitamise ning roheline

---

riiklikke ja/või piirkondlikke strateegiaid või eraldi poliitikameetmeid tööhõive edendamiseks keskkonnasäästlikes sektorites.

⁹ ELT L 354, 28.12.2013.

¹⁰

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf.

¹¹ Cambridge Econometrics, GHK ja Warwick Institute for Employment Research (2011), Jätkusuutlikkusküsimuste uuringud — keskkonnasäästlikud töökohad, kaubavahetus ja tööjõud (tööhõive peadirektoraadi tellitud uuring).

¹² Eurostati andmed keskkonnakaupade ja -teenuste sektori kohta.

infrastruktuuri arendamisega seotud tööhõivepotentsiaal on märkimisväärne ega sõltu majandustsükli muutustest.

Nii võib näiteks Euroopa veemajanduse kasvukiiruse suurenemine 1% võrra tekitada 10 000 kuni 20 000 uut töökohta¹³. Turism ja puhkemajandus Natura 2000 võrgustiku aladel annavad hinnangute kohaselt tööd umbes kaheksale miljonile inimesele, mis on 6% kogu ELi tööhõivest¹⁴. Kehtivate jäätmeäritlust ja jäätmetekke vältimist reguleerivate õigusaktide rakendamine võib anda üle 400 000 uue töökohta,¹⁵ ning jäätmealaste õigusaktide läbivaatamine vastavalt komisjoni ettepanekule võib luua veel 180 000 töökohta,¹⁶ avada uusi turge, aidata ressursse paremini kasutada ning vähendada sõltuvust tooraineimpordist ja survet keskkonnale¹⁷.

Sisemised ümberkujundused ja töökohtade ümberkujundamine mõjutavad selliseid suuri aastekoguseid tootvaid sektoreid nagu energeetika, transport, põllumajandus ja ehitus, mis annavad vastavalt 33%, 20%, 12% ja 12% ELi kasvuhooonegaaside heitkogustest¹⁸. Soojapidavusse ja energiatõhususse tehtavad lisainvesteeringud võivad avaldada positiivset mõju töökohtade loomisele ehitussektoris, kus enam kui neli miljonit töötajat peavad oma kutseoskusi ajakohastama¹⁹. Töökohti tuleks luua ka biomassi ja biokütuste sektorites²⁰. Põllu- ja metsamajanduses parandavad hiljaegu juurutatud keskkonnasäästlikkuse parandamise meetmed avalike teenuste osutamist neis sektorites ja tagavad keskkonnasäästliku majanduskasvu. Põllumajanduses pakuvad võimalusi uute töökohtade loomiseks eelkõige kvaliteetse toodangu andmine, mahepõllundus, maastikuhooldus, loodussõbralik talu-/ökoturism, keskkonnateenused ja/või maapiirkondade infrastruktuur.

Energiamahukates tööstusharudes (nt keemia-, raua- ja terasetööstus) on olukord keerulisem, kuna neis esineb nii raskusi kui ka võimalusi, mis tulenevad vajadusest piirata heitkoguseid ning arendada uusi kaupu ja uusi valdkondi. Selleks et parandada konkurentsivõimet tööstusharudes, mida kliimapolitiika mõjude tõttu ähvardab ümberpaigutamine, on komisjon töötanud välja meetmed nn süsinikdioksiidi lekke tõkestamiseks²¹. Keskkonnasäästlikum keemiatööstus peaks arvestuste kohaselt looma rohkem töökohti kui naftatööstus ja praegune keemiatööstus²². Terasetööstuses annab materjalide, näiteks vanametalli ringlussevõtt suurt energiasäästu ja parandab seeläbi sektori konkurentsivõimet.

Kogu majanduses üldiselt aitab tootmisprotsesside tõhustamine, ressursisäästuks uuenduslike lahenduste leidmine, uute ärimudelite väljatöötamine või säästvamate toodete ja teenuste

---

¹³ Ecorys, Acteon (2014), ELi veemajandussektori ja merendussektori jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaal – Euroopa poolaasta materjalid.

¹⁴ Bio Intelligence Service (2011), Natura 2000 võrgustiku alade turismi- ja puhkemajandusest ning sellega seotud tööhõivest saadava kasu majandusliku väärtuse hindamine.

¹⁵ Bio Intelligence Service (2012), ELi jäätmeseadusandluse rakendamine keskkonnasäästliku majanduskasvu soodustamiseks.

¹⁶ 2014. aasta jäätmeülevaate jaoks koostatud mõjuhinnang. Töödokument.

¹⁷ Bio Intelligence Service (2012), ELi jäätmeseadusandluse rakendamine keskkonnasäästliku majanduskasvu soodustamiseks.

¹⁸ Vt Cambridge Econometrics jt (2013), Energeetika tegevuskava 2050 mõningate stsenaariumite mõju tööhõivele (energeetika peadirektoraadi jaoks koostatud lõpparuanne),

http://ec.europa.eu/energy/observatory/studies/doc/2013_report_employment_effects_roadmap_2050.pdf

¹⁹ COM, BUILD UP Skills (2013), Esialgsed järeldused liikmesriikide tegevuskavadest (Preliminary findings from Member States Roadmaps).

²⁰ http://www.energies-renouvelables.org/observ-er/stat_baro/barobilan/barobilan13-gb.pdf

²¹ Vt http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/index_en.htm

²² http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/publication/wcms_226385.pdf

pakkumine ettevõtetele oma turgusid laiendada, uusi töökohti luua ja seniseid töökohti ümber kujundada. Aastatel 2000–2011 kasvas ressursside tootlus ELis 20%. Sellise kasvukiiruse säilitamine võimaldaks tõsta tootlust 2030. aastaks veel 30% võrra ja suurendada SKPd ligi 1% võrra ning luua üle kahe miljoni töökoha.

3. Poliitikameetmed

Dünaamilistel ja hästitoimivatel tööturgudel on keskkonnasäästlikule ja ressursitõhusale majandusele üleminekul keskne tähtsus. ELi tasandi meetmete puhul tuleks keskenduda alljärgnevale:

- kutseoskuste puudujääkide kaotamine;
- muutusteks valmisolek, ülemineku kindlustamine ja liikuvuse edendamine;
- toetus uute töökohtade loomisele;
- andmete kvaliteedi parandamine.

3.1 Kutseoskuste puudujääkide kaotamine

Keskkonnasäästlik majandus loob küll töökohti ja avab uusi turge, kuid Euroopa konkurentsi- ja innovatsioonivõime ning tootlikkus sõltuvad ikkagi suurel määral oskustöötajate olemasolust. See tähendab vajadust paremini arendada kutseoskusi (3.1.1) ning prognoosida sektorite ja tööstusharude oskuste vajadusi, mis võimaldaks asjaomastel ametiasutustel ja sidusrühmadel muutustega kohaneda (3.1.2).

3.1.1 Kutseoskuste parandamine

Samal ajal, kui liikmesriikides töötatakse välja keskkonnasäästlike kutseoskuste²³ klassifikatsioone, on jõutud järeldusele, et üleminek keskkonnasäästlikule majandusele mõjutab tugevalt kutseoskuste vajadust, suurendab spetsialistide nõudlust kasvavates ökosektorites, vajadust ajakohastada kõigi sektorite töötajate kutseoskusi ja õpetada ümber restruktureerimise ohus olevate valdkondade töötajaid²⁴. Ökoinnovatsiooni intensiivsus mõjutab eri valdkondade ja tööstusharude kutseoskuste vajadusi erinevalt.

Seal, kus uued töökohad seostuvad tugeva innovatsiooniga, eeldavad need nii üldoskusi kui ka kesk- ja kõrghariduse tasemel loodusteaduste, tehnika ja matemaatika tundmist. Uute teadmiste ja oskuste omandamiseks (nt teadmised uutest isolatsioonimaterjalidest, uued ehitusmaterjalide käsitused, disain, inseneriteadused, seadusandlus jne) muutub kõigis valdkondades ja kõigil kutsealadel vajalikuks oskuste täiendamine. Keskkonnasäästliku majandusega seotud oskused ei tähenda iga kord täiesti uusi või unikaalseid oskusi. Neis on ühendatud üldised pädevused ja erioskused. Mõnel juhul tekivad teatavate erioskusi ja -teadmisi nõudvate ülesannete ja kohustuste baasil uued erialad.

Töötajate ning haridus- ja koolitussüsteemide kohanemise hõlbustamiseks on vaja avaliku sektori asutuste sihipärast sekkumist – see aitab vältida kitsaskohti kutseoskuste osas, aidata

²³ Vt nt Ecorys (2010), Öko-oskuste edendamise programmid (Programmes to promote environmental skills).

²⁴ OECD (2012); ILO (2012); Cambridge Econometrics jt (2011), Jätksuutlikkust käsitlevad uuringud — keskkonnasäästlikud töökohad, kaubavahetus ja tööjõud.

töötajatel eriala vahetada ning haridus- ja koolitussüsteemidel paremini reageerida vajadustele uute kutseoskuste ja -kvalifikatsioonide järele. Selleks tuleb kutsekvalifikatsioonid ning vastavaid haridus- ja koolituskavasid läbi vaadata ja ajakohastada²⁵.

Pakutava kutsehariduse ja -koolituse paremaks kohandamiseks tööturu vajadustega tuleb välja töötada valdkondlikud koolituse kvaliteedinormid, mida toetavad vastavad kvaliteedi tagamise mehhanismid ja akrediteerimissüsteemid. Ümberkorraldustest mõjutatud töötajate üleminekut võib hõlbustada mitteametlikult omandatud „rohelistele” kutseoskuste sertifitseerimine koos kutsekvalifikatsiooni andva paindliku väljaõppega. Kutsehariduse ja -koolituse juhtimisstruktuurid peaksid kutseoskusevajaduste prognoose paremini kasutama. Sektorite sotsiaalpartnerid tuleks paremini kaasata koolitusprogrammide ning kvalifikatsiooni- ja akrediteerimissüsteemide koostamisse ja läbivaatamisse.

3.1.2 Kutseoskuste vajaduste parem prognoosimine

Kuna majanduse struktuurimuutustest tulenevad uued kutseoskuste vajadused ja uued elukutsed, on vaja *keskkonnasäästlikule majandusele* ülemineku hõlbustamiseks paremini hinnata elukutsete ja kutseoskuste osas toimuvaid arenguid. Kutseoskuste puudujääkide avastamiseks saab kasutada selliseid klassifikatsioonisüsteeme nagu näiteks oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator (ESCO). Komisjoni poolt 2012. aastal käivitatud ELi kutseoskuste ülevaatest leiab Euroopa tasandi ning riigi ja valdkonna tasandi andmeid tööjõu ja kutseoskuste vajaduste kohta lühikeses kuni keskpikas perspektiivis.

Riiklikud tööturuasutused annavad väärtuslikku teavet kutseoskuste vajaduste kohta tööturul. Mõnedes liikmesriikides on riiklikud tööturuasutused välja töötanud vahendid, mille abil saab jälgida erinevate, sealhulgas „rohelistele” sektorite nõudlust keskkonnasäästlike kutseoskuste järele²⁶. Probleem seisneb selles, kuidas olemasolevate andmete põhjal muuta või kohendada koolituse pakkumist, kättesaadavust, vormi ja haridusteed.

Seepärast on ülitähtis koostada teabekogumisstrateegiad, milles keskendutakse prognoositud töötajate palkamise vajadustele ja vajalike kutseoskuste määratlemisele. Seejuures on tähtis tihe koostöö valitsuse, ettevõtlike, sotsiaalpartnerite ja teadlaste vahel. Komisjon on propageerinud valdkondlikke kutseoskuste nõukogusid ja valdkondlikke kutseoskuste liite, eeskätt auto- ja keemiatööstuses ning ehituses.

Komisjoni keskkonnahoidlikus tegevuskavas VKEde jaoks²⁷ märgitakse, et töötajate arengu küsimused on eriti keerukad VKEde jaoks, kuna neil on vähem vahendeid töötajate ümberõppevajaduste rahuldamiseks. Seepärast tuleks VKEsid aidata ja juhendada, et nad suudaksid kutseoskuste vajadusi paremini prognoosida ja keskkonnasäästlike oskusi hankida. Tuleks arendada selliseid abivahendeid nagu kaugõppeprogrammid ning konsultatsiooni- ja nõustamisteenused, et aidata VKEidel tõsta energia- ja ressursitõhusust ning hõlbustada neil keskkonnajuhtimise standardite²⁸ kasutuselevõtmist.

Praeguste kutseoskuste puudujääkide kaotamiseks teeb komisjon järgmist:

²⁵ CEDEFOP (2012), Keskkonnasäästlikud kutseoskused ja keskkonnateadlikkus kutsehariduses ja -koolituses.

²⁶ DG EMPL (2013), Riiklike tööturuasutuste vaheline dialog, riiklikud tööturuteenused ja keskkonnasäästlikud töökohad.

²⁷ Komisjoni teatis „Keskkonnahoidlik tegevuskava VKEde jaoks” (COM(2014)...).

²⁸ Nt ELi keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteem (EMAS) või ISO 14001.

- teeb valdkondlikul tasandil sidusrühmadega koostööd, eelkõige **valdkondlike kutseoskuskogude** ja **valdkondlike kutseoskusliitude** kaudu, et toetada keskkonnasäästlike oskustega seotud teadmisi ning tugevdada sidemeid **oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO)** ja **ELi oskuste ülevaatega**;
  - edendab koostöös Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusega (CEDEFOP) ja **Euroopa tööhõivestrategie vastastikuse õppe programmi** raames kogemuste vahetamist oskustepõhiste strateegiatega osas;
  - edendab **Euroopa riiklike tööturuasutuste võrgustikus** kogemuste vahetamist tööturualaste teadmiste ja prognooside ning kõigi asjaomaste sidusrühmadega sidemete tugevdamise valdkonnas, et suuta paremini ette näha ettevõtjate keskkonnasäästlike kutseoskuste vajadusi;
  - teeb koostööd Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi **kogukonnaga InnoEnergy ning kliimateadmiste ja -innovaatika kogukondadega**, et pakkuda kõrghariduse ja kraadiõppe tasandil uuenduslikke säästva energeetika ja kliima alase õppe mudeleid ning edasi arendada oma uusi ettevõtete loomise vahendeid kliima-alase ettevõtluse tugevdamiseks;
  - edendab **ühise põllumajanduspoliitika** raames kogemuste vahetamist Euroopa maaelu arengu võrgustikus ning põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkuse Euroopa innovatsioonipartnerluse raames.
- Liikmesriike** kutsutakse läbi vaatama ja ajakohastama kutsekvalifikatsioone ning neile vastavaid haridus- ja koolituskavasid, et reageerida muutuvale turunõudlusele.

3.2 Muutusteks valmisolek, ülemineku kindlustamine ja liikuvuse edendamine

Üleminekuprotsesse, eriti üleminekut kaduvatelt tegevusaladelt uutele tuleb õigeaegselt ette näha ja ohjata. Restruktureerimist tuleb korraldada sotsiaalselt vastutustundlikul viisil: eelkõige tuleb hoida inimkapitali (3.2.1), tööturuasutused peavad aitama üleminekut lihtsustada ja turvata (3.2.2) ning kutsealast ja geograafilist liikuvust tuleks veelgi tugevdada (3.2.3).

3.2.1 Muutusteks valmisolek ja restruktureerimise ohjamine

ELil on põhjalik õigusraamistik selle reguleerimiseks, mil moel sotsiaalses dialoogis käsitleda muutusteks valmisolekut ja restruktureerimist. Lisaks sisaldab muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitlev ELi kvaliteediraamistik²⁹ teatavaid muutusteks valmistumise ja restruktureerimise ohjamise põhimõtteid ja häid tavasid. Seetõttu on sellest keskkonnasäästlikule majandusele üleminekul kasu ka sotsiaalmajanduslikus mõttes. Muutuste ja oskuste vajaduse aegsasti ettenägemine parandab ettevõtete ärilist ja töötajate tööalast konkurentsivõimet. Muutusteks valmisolek peaks hõlmama töötajate oskuste pidevat täiendamist töökohtadel. Õppimine töökohal võib toetada ka keskkonnasäästlikku innovatsiooni, eriti kui seda toetavad piisavad valideerimissüsteemid.

Tähtis on koostada erisuunised valdkondadele, kus on oodata tööhõive olulist kasvu, kahanemist või üleminekut. Mõned valdkondlikud algatused (nt CARS 2020, Construction

---

²⁹ COM(2013) 882 (final).

2020) on mõeldud toetama energia- ja ressursitõhususe eesmärke, võttes samal ajal arvesse ka tööhõive ja oskuste küsimusi.

Kui tahame, et keskkonnasäästlikule majandusele ülemineku tulemuseks oleksid paremad töökohad, ei tohi unustada ka tervishoiu- ja ohutusküsimusi, eriti keskkonnahoidlike tehnoloogiate väljatöötamisega seotud uusi riske. Ehkki säästvad tehnoloogiad, tooted ja protsessid võivad vähendada töötajate kokkupuuteid kahjulike mõjuritega, tuleb uute ohtude ja riskide ettenägemiseks, väljaselgitamiseks, hindamiseks ja kontrolli alla saamiseks uusi võimalikke ohtusid hoolikalt hinnata ja lülitada need ennetamisstrateegiasse³⁰.

3.2.2 Tööturuasutuste kohandamine üleminekute kergendamiseks ja kindlustamiseks

Riiklikud tööturuasutused tegelevad üha rohkem keskkonnasäästliku tööhõive programmide ja strateegiatega³¹. Töötutele ja kaitsetumatele elanikerühmadele suunatud kohalikes või piirkondlikes programmides viivad nad omavahel kokku tööandjad ja koolitusasutused ning pakuvad stiimuleid geograafilise ja ametialase liikuvuse edendamiseks, luues selleks kutseoskuste sertifitseerimise ja ülekandmise süsteeme ning tööandjate vajaduste andmebaase. Riiklikel tööturuasutustel on kasvav tähtsus ka karjäärinõustajatena ning kutse kvalifikatsiooni kavade koostajate ja mitteformaalse ja vabahariduse valideerijatena.

3.2.3 Liikuvuse edendamine

Piirkondade ja liikmesriikide vahelise töötajate liikuvuse soodustamine võib mingil määral aidata tööturu otsest nõudlust rahuldada. Mõnes sektoris, näiteks ehituses, on liikuvus keskmisest suurem, teistes, näiteks kommunaalteenuste (vee- ja elektrivarustus, kanalisatsioon) valdkonnas jällegi väiksem. Komisjon soodustab ELi-sisest liikuvust Euroopa tööalase liikuvuse portaali EURES kaudu. Lisaks edendab ta sihtotstarbelisi liikuvuskavasid, mis aitavad leevendada kitsaskohti ning nišisektorite ja -kutsealade vajadusi, eriti keskkonnasäästlikus majanduses³². Liikuvuse edendamiseks tuleb ka investeerida ESCO (oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator) kaudu ELi tasandil teostatavasse pädevuste ja vajaduste ühitamisse ning teha tööd Euroopa kutseoskuste ja -kvalifikatsioonide ala loomiseks. Veel tuleb pidevalt ajakohastada kutseoskuste profiile, et võtta arvesse majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmisel tekkivaid vajadusi.

Muutusteks valmisolekuks, üleminekute kindlustamiseks ja liikuvuse edendamiseks teeb komisjon järgmist:

- tugineb praeguste **muutusteks valmisoleku ja restruktureerimise ohjamise valdkondlike algatuste** kogemustele ning hindab võimalust laiendada neid teistele potentsiaalselt keskkonnasäästlikele sektoritele;
- teeb **Euroopa riiklike tööturuasutuste võrgustikus** koostööd riiklike tööturuasutustega, et toetada konkreetsete tööturu vajaduste katmiseks tööjõu, eriti keskkonnasäästlike oskustega töötajate liikuvust;
- toetab Euroopa tööhõivestrateegia raames **üksteiselt õppimist ja tööturupoliitika vastastikust hindamist**;

³⁰ ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2014–2020 (COM(2014) 332 (final)); vt ka Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (2013), Keskkonnasäästlikud töökohad ning tööohutus ja töötervishoid.

³¹ DG EMPL (2013), Riiklike tööturuasutuste vaheline dialoog, riiklikud tööturuteenused ja keskkonnasäästlikud töökohad.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1296/2013, 11. detsember 2013.

- tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi raames töötajate kutsealase liikuvuse edendamiseks kasutab ära **sihtotstarbelisi töäjõu liikuvuskavasid**;
- toetab **ESCO** kaudu töäjõu vajaduste ja pakkumise kokkuvõimist ning **EURES**is olevate töötajamiskuuulutuste ja CVde põhjal keskkonnasäästlike kutseoskuste nõudmise ja pakkumise analüüsimist.

Liikmesriike ja sotsiaalpartnereid kutsutakse majanduse keskkonnasäästlikuks muutmiseks seoses propageerima muutusteks ja restruktureerimiseks valmisolekut käsitleva ELi kvaliteediraamistiku laialdast kasutamist.

3.3. Toetus uute töökohtade loomisele

Keskkonnasäästlikule majandusele ülemineku toetamiseks tuleks kasutada ELi rahastamist (3.3.1). Keskkonnasäästlike töökohtade loomiseks on sama olulised ka maksukoormuse ülekandmine töäjõu maksustamiselt keskkonnakasutuse maksustamisele (3.3.2), „roheline” hanked (3.3.3) ja „roheline” ettevõtlus (3.3.4).

3.3.1 ELi rahastamise tõhus kasutamine

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid on jätkusuutliku majanduskasvu ja uute töökohtade loomiseks vajalike investeeringute peamised allikad. Tähtsamad ELi rahastamisvahendid, mille abil toetatakse majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmisel üleminekuid, kutseoskuste andmist ja töökohtade loomist, on järgmised.

- Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) kaasrahastatakse meetmeid tööturu aktiveerimiseks, uuele tööle ülemineku hõlbustamiseks ning teadmiste ja oskuste kaasajastamiseks. Fondist saab toetada töötajate üleminekut keskkonnasäästlikumale tööle, aidata likvideerida oskuste vajakuid ning parandada kutseharidust ja -koolitust, sealhulgas õppekavade kohandamisega.
- Euroopa Regionaalarengufondist (ERDF) toetatakse investeeringuid energia- ja ressursitõhususse, taastuvenergiasse, vee- ja jäätmemajandusse, keskkonnasäästlikku infrastruktuuri, bioloogilise mitmekesisuse kaitsesse ja säilitamisse, ökoinnovatsiooni, hariduse infrastruktuuri ning teadus-, arendus- ja uuendustegevusse vähese CO₂-heitega tehnoloogiate valdkonnas. Piirkonnad peavad investeerima teatud osa ERDFi vahenditest vähese CO₂-heitega majandusega seotud meetmetesse (arenenud piirkonnad 20%, üleminekupiirkonnad 15% ja vähemarenenud piirkonnad 12%).
- Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) toetatakse investeeringuid põllumajandusse, metsandusse, keskkonda, maapiirkondade ettevõtlusse ja infrastruktuuri, sealhulgas taastuvenergiasse ja energiatõhususse, ressursside (vee, maa, jäätmete jne) majandamisse ning innovatsiooni. Liikmesriigid peavad investeerima vähemalt 30% EAFRD-lt saadud toetusest keskkonnameetmetesse ja kliimamuutuste leevendamise meetmetesse.
- Ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (COSME) ning programmi „Horisont 2020” eesmärk on toetada majanduskasvu ja tööhõivet projektide kaudu, mis on seotud innovatsiooniga, sealhulgas taastuvenergia, energiatõhususe, ökosüsteemide taastamise ja linnade loodussõbralikumaks muutmiseks.
- Programmist LIFE toetatakse mitmeid sihtotstarbelisi innovaatilisi keskkonna ja kliimaga seotud ning töökohti ja kutseoskusi mõjutavaid projekte, seda muu hulgas looduskapitali

rahastamisvahendi ning energiatõhususe vahendite erasektori poolse rahastamise vahendi kaudu.

Komisjon õhutab ja toetab selliste rahastamisvahendite loomist ja kasutamist, mille kaasrahastamine toimub Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest rahastamisvahendite tehnilise nõuandeplatvormi (Financial Instruments – Technical Advisory Platform (FI-TAP)) ja muude Euroopa Investeerimispannga grupiga koos moodustatud ühiste rahastamisvahendite kaudu. Sellised vahendid võivad anda majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmiseks tehtud täiendavatele erainvesteeringutele finantsvõimenduse ja aidata realiseerida uute töökohtade loomise potentsiaali.

Rohkem tuleks arendada riikliku ja ELi tasandi programmide vahelist sünergiat.

3.3.2 Maksukoormuse ülekandmine tööjõu maksustamiselt keskkonnakasutuse maksustamisele

Maksukoormuse ülekandmine tööjõu maksustamiselt sellistele majanduskasvu vähem pidurdavatele maksudele nagu tarbimis-, vara- ja keskkonnamaksud koos kahjulike subsideerimise kaotamisega võib suurendada tööhõivet ning ühtlasi piirata heitkoguseid ja saastamist. See mõju on kõige märgatavam suure maksukiiluga riikides. Kolmandikul liikmesriikidel oleks selline maksustamismuutus mõeldav ja kolmandik riike peaksid oma praeguseid keskkonnamakse täiustama³³.

Niisuguste reformide puhul tuleks arvesse võtta, milline on üldise kulude kärpimisega võrreldes tööjõukulude sihipärase alandamise mõju töötajate, näiteks kvalifitseerimata töötajate tööhõivele, ning milline on keskkonnamaksudele ülemineku mõju tulude jaotusele. Mitmed liikmesriigid on saanud selles osas Euroopa poolaasta raames riigipõhiseid soovitusi. Liikmesriigid saaksid ka kasutada tööjõukulude alandamiseks mingit osa ELi heitkogustega kauplemise süsteemi oksjonituludest, millel võib olla üldine positiivne mõju tööhõivele.

3.3.3 Haldussuutlikkuse tõstmine ja keskkonnasäästlike riigihangete edendamine

Mitmetel liikmesriikidel jääb puudu haldussuutlikkusest, et kavandada majanduslikele, sotsiaalsetele ja ökoloogilistele probleemidele terviklikumaid lahendusi ning võtta arvesse nendega kaasnevaid tulusid ja kulusid kogu ühiskonna jaoks laiemalt. Keskkonnasäästliku majanduskasvu edendamiseks saab eriti hästi kasutada riigihankeid. ELi uue riigihankedirektiiviga hõlbustatakse märgiste kasutamist ning lubatakse sõnaselgelt võtta arvesse tootmisprotsessi ja võtta kasutusele olulusringi kulude kontseptsioon. See võib suurendada keskkonnasäästlike riigihangete kasutamist ja seeläbi soodustada keskkonnasäästlikku majanduskasvu ja tööhõivet.

3.3.4 Ettevõtlike edendamine

Rahastamine on probleem iga alustava ettevõtja jaoks ja erandiks ei ole ka keskkonnasäästlikus majanduses tegutsejad. Komisjon moodustas koostöös Euroopa Investeerimispannaga looduskapitali rahastamisvahendi, et toetada muu hulgas looduskapitaliga seotud projekte ning bioloogilist mitmekesisust ja kliimamuutustega kohanemist toetavaid väikeseid ja innovaatilisi ettevõtjaid. Nüüd, kus mikrofinantseerimistegevus on Euroopas laienenud, annab enam kui 30% mikrolaenude andjatest nn rohelisi mikrolaene ja veel 10% neist tegeleb selliste laenude juurutamisega³⁴.

³³ EÜ (2013), ELi liikmesriikide maksureformid aastal 2013. Maksupoliitilised probleemid majanduskasvu ja rahandusliku jätkusuutlikkuse seisukohalt.

³⁴ European Microfinance Network (EMN) (2013), „Roheline” mikrorahastamine Euroopas. Esmaülevaade.

Sotsiaalne majandus ja sotsiaalsed ettevõtted võivad pakkuda märkimisväärsel hulgal kvaliteetseid töökohti sellistes valdkondades nagu energiatõhusus ja taastuvenergia, mahepõllumundus ja ökoturism või siis korduvkasutuse, ringlussevõtu või taaskasutusega seotud ringmajanduses. „Roheliste” sotsiaalsete ettevõtete jaoks tulemuslike ümberkujundamisstrateegiate leidmine ja võimaluste teadvustamine võib innustada teisi ettevõtjaks hakkama.

Uuemate arvestuste kohaselt on 42%-l VKEdest vähemalt üks osalise või täistööajaga „roheline” töötaja (5% rohkem kui 2012. aastal), ehk siis kokku on selliseid töötajaid kogu ELis üle 20 miljoni. Keskkonnahoidlik VKEde tegevuskava hõlmab meetmeid tulevikuettevõtete uuenduslike ja ringlusärimudelitega „rohelise” ettevõtluse toetamiseks.

Uute töökohtade loomise ergutamiseks teeb komisjon järgmist:

- toetab **investeeringutega oskustele ja tööhõivele avalduva mõju hindamise meetodikate** koostamist, kasutades selleks 2014. ja 2015. aastal eeskätt tehnilist abi, kogemuste vahetamist, katseprojekte ja teadlikkuse tõstmise meetmeid;
- jälgib Euroopa poolaasta raames jätkuvalt liikmesriikide **keskkonnamaksude reforme**;
- toetab **võimekuse tõstmist keskkonnahoidlike riigihangete valdkonnas** suunistega nende kasutamiseks kooskõlas hiljuti algatatud riigihankereformiga, ning hõlbustab avaliku sektori asutuste keskkonnahoidlike riigihangetega tegelevate võrgustike loomist;
- **hõlbustab** sotsiaalsete, sealhulgas keskkonnasäästlikus majanduses tegutsevate ettevõtete **juurdepääsu rahastamisele** ja „rohelisele” mikrorahastamisele ELi tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi raames;
- õhutab üleeuroopalisi organisatsioone **edendama** mikrorahastajate „rohelise” mikrorahastamise alaste **kogemuste vahetust**;
- **VKEdele suunatud keskkonnahoidliku tegevuskava** raames suurendab ELi tasandi rahastamise ja VKEde tugivõrgustike (nt võrgustik Enterprise Europe) kaudu eelkõige VKEde töötajate „roheliste” kutseoskuste täiendamiseks antavat sihtotstarbelist toetust.

Liikmesriike ja piirkondi kutsutakse üles tugevdama oma „roheliste” investeeringute ja tehnoloogiate rahalise toetamise programmide tööhõive ja kutseoskuste mõõdet ning aitama keskkonnasäästlikel sotsiaalsetel ettevõtetel valmistuda laienemiseks ning jagunemiseks ja kohanemiseks. Liikmesriike kutsutakse ka üles tagama keskkonnasäästlikule majandusele ülemineku hõlbustamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite tõhusat kasutamist ning eraldama 20% nendest vahenditest kliimaga seotud meetmetele.

3.4. Andmete kvaliteedi parandamine

Keskkonnasäästlikku majandust, majanduskasvu ja tööhõivet on määratletud erinevalt, sõltuvalt erinevate statistiliste andmete kasutamisest³⁵. Ühtsete statistiliste andmete korrapärane kogumine hõlbustaks suuremal määral tõendusmaterjalidele tuginevat poliitikakujundamist, aitaks ülemineku mõju tööturule paremini ette näha ja oskuste vajadusi määratleda.

³⁵ Vt Green growth knowledge platform (GGGI, OECD, ÜRO Keskkonnaprogramm, Maailmapank) (2013), Keskkonnasäästliku majanduskasvu näidikute ühtse käsituse suunas.

Komisjon on koos liikmesriikidega välja töötanud näitajaid, selleks et Euroopa poolaasta kontekstis jälgida arengut keskkonnasäästliku majanduskasvu suunas³⁶. Lisaks kogutakse ELi tasandil andmeid keskkonnakaupade ja -teenuste sektori kohta, et saada ühtset üleeuroopalist teavet keskkonnaeesmärgiliste tööhõivemeetmete kohta³⁷. Lisaks töötab komisjon keskkonnapoliitika ja muude tegevuspoliitikate majanduslike, ökoloogiliste ja tööhõivemõjude hindamiseks välja ökonomeetrilist mudelit FIDELIO³⁸.

Rahvusvahelisel tasandil võeti tööhõivestatistikute 19. rahvusvahelisel konverentsil vastu „suunised tööhõive statistiliseks määratlemiseks keskkonnasektoris”, et aidata riikidel välja töötada statistilisi norme ja meetodeid keskkonnasäästlike töökohtade, keskkonnasäästliku majanduse ja keskkonnasektori tööhõive jaoks ning parandada andmete rahvusvahelist võrreldavust³⁹.

Andmete kvaliteedi parandamiseks teeb komisjon järgmist:

- annab liikmesriikide statistikaametitele rahalist ja koolitusabi andmete kogumisel ja Euroopa statistikasüsteemis ökoloogilise arvepidamise väljatöötamisel;
- tugevdab kvantitatiivsete modelleerimismeetodite kasutamist, mis võimaldavad täpsemalt analüüsida tööturule avalduvat mõju ELi, riiklikul ja piirkonna tasandil;
- tööhõivekomisjoni väljatöötatud tööhõive- ja keskkonnanäitajatele tuginedes toetab tegevuspoliitikate jälgimist strateegia „Euroopa 2020” raames.

Liikmesriike kutsutakse üles keskkonnakaupade ja -teenuste sektori arvepidamist võimalikult kiiresti rakendama ja andmeid kiiremini edastama.

4. Sotsiaalse dialoogi soodustamine

Majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmise eeldus on kõigi tasandite sotsiaalpartnerite kaasamine.

Üksikute või ühisalgatuste kaudu on sotsiaalpartnerid ELi tasandil juba osalenud ELi-üleises töökohtade keskkonnasäästlikumaks muutmise teemalises arutelus, keskendudes õiglase ülemineku põhimõttele, 2030. aasta kliima- ja energiapaketi vahelisele sünergiale, ELi tööstuspoliitikale ning „rohelistel” töökohtadel vajalikele oskustele⁴⁰. Kuna keskkonnasäästlikule ja ressursitõhusale majandusele üleminekul on tugev mõju valdkondlikul tasandil, on sotsiaalpartnerid ELi valdkondliku sotsiaalse dialoogi komisjonide töös osalemisest vahetult huvitatud.

Komisjon kavatab õhutada Euroopa sotsiaalpartnereid arendama Euroopa sotsiaaldialoogi raames uusi ühisalgatusi nii valdkondlikul kui ka valdkonnaülel tasandil ning võtma arvesse Euroopa ressursitõhususe platvormi soovitusi, et veelgi paremini tagada töötajate tihe

³⁶ Vt ka tööhõivekomisjon (2010), Keskkonnahoidlikuma tööturu suunas. Keskkonnaprobleemide lahendamise tööhõiveaspekt (lõppraport). Näitajate määratlemine kuues valdkonnas: keskkonnasäästlikud ametid, oskused, töökohad ja tööturud ning keskkonnasäästlik üleminek ja majanduskasv.

³⁷ 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 538/2014, millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta.

³⁸ FIDELIO 1: täielikult piirkondadevaheline dünaamiline ökonomeetiline pikaajaline sisendite ja väljundite mudel EL27 Teadusuuringute Ühiskeskuse jaoks aastal 2013.

³⁹ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/guidelines-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_230736/lang--en/index.htm.

⁴⁰ Vt nt ETUC, BusinessEurope, CEEP, UEAPME (2014), Majanduste keskkonnasäästlikumaks muutmisel vajavad oskused.

kaasamine keskkonnajuhtimise, energia- ja ressursikasutuse ja töökohtadel ilmnevate ohtudega seotud küsimustesse, tugevdada töötajate õigust saada teavet ja saada ära kuulatud ning koostada valdkondlikud ressursitõhususe tegevuskavad.

5. Tihedam rahvusvaheline koostöö

Kooskõlas ÜRO 2012. aasta säästva arengu konverentsi järeldustega seab EL eesmärgiks õiglase globaalse ülemineku kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele koostöös teiste rahvusvaheliste partneritega. Selleks tuleb võtta arvesse keskkonnapoliitika ja kliimamuutuste poliitika sotsiaalsed mõõdet ning nende vahelisi seoseid 2015. aasta järgse arenguraamistiku ja säästva arengu eesmärkide kontekstis.

EL teeb tihedat koostööd ILOga seoses järgmiste keskkonnasäästliku tööhõivega seotud probleemidega: selle tagamine, et „rohelised” töökohad oleksid inimväärsed töökohad; keskkonnasäästlikus tööhõives tööõiguse normide, eelkõige tööinspektsiooni ning tööohutuse ja -tervishoiu normide kohaldamine; võitlus varimajandusega sellistes „rohelistes” sektorites nagu jäätmekäitlus; tulevaste oskuste vajaduse ettenägemine ning „roheliste” oskuste vajadust rahuldavate koolituspoliitikate vastuvõtmine.

Kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele üleminekut on käsitletud ja käsitletakse jätkuvalt ka kahepoolsetes aruteludes selliste ELi strateegiliste partneritega nagu USA, Kanada ja Hiina, ning hakatakse arutama ka teiste partnerriikidega. Arengukoostöö poliitika raames ja selle all rahastatavate programmide ja vahendite kaudu õhutab EL oma partnerriike võtma omaks majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmise ühtset käsitust.

Komisjon kavatseb teha koostööd keskkonnasäästliku majanduskasvu teadmusplatvormiga – see on teadlaste ja arenguekspertide ülemaailmne võrgustik, kus tehakse kindlaks suuremad lüngad keskkonnasäästliku majanduskasvu teooria ja praktika valdkonnas ning püütakse need likvideerida; võrgustiku rajasid 2012. aastal ülemaailmne keskkonnasäästliku majanduskasvu instituut (GGGI), OECD, ÜRO Keskkonnaprogramm ja Maailmapank.

6. Kokkuvõte

Keskkonnasäästlikule ja ressursitõhuseal majandusele ülemineku on eeskätt võimalus tõsta Euroopa ülemaailmset konkurentsivõimet, tagada tulevaste põlvkondade heaolu ning toetada säästvat ja kvaliteetset tööhõivet, püüdes samal ajal hiljutisest majanduskriisist taastuda.

Keskkonnasäästlikule ja ressursitõhusale majandusele üleminekul ilmnevate tööjõu ja oskuste vajaduste katmisel ning uute töökohtade loomise toetamisel peab olema aktiivsem roll tööhõive- ja tööturupoliitikal. Selleks tuleks järgida alljärgnevat prioriteete:

- paremini integreerida ja koordineerida olemasolevaid ja üleeuroopalisi algatusi ja tegevuspoliitika;
- edasi arendada keskkonnasäästlikule ja ressursitõhusale majandusele üleminekut hõlbustavaid juhtimisstruktuure ja meetodilisi abivahendeid, paremini kooskõlastada tegevuspoliitika ja tagada pidev ülevaade reformimeetmetest; ning tihendada majanduse

keskkonnasäästlikumaks muutmisega kaasnevate tööhõiveprobleemide küsimustes töösuhteid ja dialoogi sotsiaalpartneritega;

- tugevdada veelgi komisjoni praegusi vahendeid ja võrgustikke oskusi puudutava teabe hankimiseks, et paremini ette näha ja jälgida keskkonnasäästliku majanduskasvu, ressursitõhususe ja ringmajandusega seotud sektorites ja kutsealadel toimuvaid arenguid;
- tagada, et ELi ja liikmesriikide rahastamisprogrammid ja -poliitika toetaksid uute töökohtade loomist keskkonnasäästlikus majanduses;
- jälgida ühise tööhõivearuande kontekstis „roheline” tööhõivega seotud arengut;
- püüda edendada keskkonnasäästlikku ja kaasavat majanduskasvu rahvusvahelisel tasandil;
- töötada Euroopa ressursitõhususe platvormi soovitude põhjal välja laiaulatuslik töökohtade, kutseoskuste ja hariduse keskkonnasäästlikumaks muutmise strateegia.

Komisjon kutsub nõukogu, Euroopa Parlamenti, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed üles käesolevat keskkonnasäästliku tööhõive algatust heaks kiitma ning aitama välja töötada lisameetmeid säästva majanduskasvu ja tööhõive ühtse käsituse saavutamiseks ELis.